

CZASOPISMO PRAWNO-HISTORYCZNE

**INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI
UNIwersYTETU IM. ADAMA MICKIEWICZA**

**CZASOPISMO
PRAWNO-HISTORYCZNE**

TOM LV-ZESZYT 2

2003

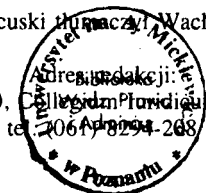
POZNAŃ 2003

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Ajnenkiel, Juliusz Bardach, Jan Baszkiewicz, Stanisław Grodziski, Hubert Izdebski, Artur Korobowicz, Krzysztof Krasowski, Adam Lityński, Henryk Olszewski (redaktor), Kazimierz Orzechowski, Stanisław Piąza, Zygfryd Rymaszewski, Stanisław Salmonowicz, Janusz Sondel, Katarzyna Sójka-Zielińska, Waław Uruszczak, Maria Zabłocka

Na język francuski tłumaczył Waław Uruszczak

ul. Św. Marcin 90, Collegium Iuridicum, 61-809 Poznań
tel. (061) 8294-268

© Copyright by Wydział Prawa i Administracji
UAM w Poznaniu

Skład i druk na zlecenie Wydziału Prawa i Administracji UAM
ul. Św. Marcin 90, 61-809 Poznań:

Ars boni et aequi – Przedsiębiorstwo Wydawnicze – Władysław Rozwadowski
60-351 Poznań, ul. Zakręt 26
Zarejestrowane pod nr /09161/92/S
UM Poznania – Wydz. Dział. Gosp.
tel. (061) 8688-323, tel./fax 8671-827
e-mail: arsboni@arsboni.com.pl
<http://www.arsboni.com.pl>

Printed in Poland

ISSN 0070-2471

Druk i oprawa: ABEDIK SA – Poznań

SPIS TREŚCI — TABLE DES MATIÈRES

Tom LV — Zeszyt 2

Hubert Izdebski, Michał Szczaniecki – badacz i organizator nauki	9
<i>Professeur Michał Szczaniecki comme chercheur et organisateur de la recherche scientifique</i>	18
Marek Wąsowicz, Michał Szczaniecki – nauczyciel akademicki	19
<i>Professeur Michał Szczaniecki comme enseignant</i>	29

I. ROZPRAWY – ARTICLES

Anna Tarnowska, Wpływ prawa pruskiego i niemieckiego na kształt samorządu terytorialnego na ziemiach zachodnich w latach 1918–1939	31
<i>L'influence des droits prussien et allemand sur la forme du self-gouvernement sur les territoires occidentaux de la Pologne dans les années de 1918 à 1939</i>	59
Konrad Kalata, Zarząd Cywilny Ziem Wschodnich w latach 1919–1920. Struktura organizacyjna i zarys działalności	61
<i>La Direction Civile des territoires Orientaux de la Pologne dans les années 1919 et 1920</i>	111
Anna Stawarska-Rippel, O prawie sądowym Drugiej Rzeczypospolitej w początkach Polski Ludowej	113
<i>Du droit judiciaire de la IIème République Polonaise au début de la Pologne Populaire</i>	139
Piotr Fiedorczyk, Prawo rodzinne Polski Ludowej jako przedmiot badań historyczno-prawnych (1944–1964)	141
<i>Le droit de famille de la Pologne Populaire en tant que l'objet des recherches historique et juridique (1944–1964)</i>	155

II. PRACE DROBNE I MATERIAŁY – MISCELLES

Dariusz Andrzej Sikorski, O rzekomej instytucji biskupstwa bezpośrednio zależnego od Stolicy Apostolskiej. Przyczynek do problemu statusu prawnego biskupów polskich przed 1000 r.	157
Michał Uruszczak, Czternastowieczne wieże strażnicze Jury Krakowsko-Częstochowskiej w świetle badań nad sztuką obronną w czasach Kazimierza Wielkiego	187

VI

Józef Matuszewski, Zagadki w dekretach Sądu Najwyższego na Zamku Krakowskim	211
Łukasz Marzec, <i>Civil lawyers</i> w Anglii Tudorów i wczesnych Stuartów. Ze studiów nad prawem rzymskim w Anglii	213
Grzegorz M. Kowalski, Prawna regulacja wychodźstwa w Królestwie Polskim w latach 1815–1914	231
Tamara Bairašauskaitė, Kuratela dóbr szlacheckich w guberniach litewskich od lat trzydziestych do sześćdziesiątych XIX w.	255
Wojciech Dajczak, Łacińskie terminy i paremie w polskim orzecznictwie do prawa rzeczowego BGB w latach 1920–1939	265
Agnieszka Gut, Prawne podstawy pruskiej heraldyki samorządowej w latach 1918–1939.	273
Andrzej Wrzyszczyk, Z badań nad administracją wymiaru sprawiedliwości w Generalnym Gubernatorstwie (1939–1945)	285

III. ROZMOWY W REDAKCJI – *CONVERSATIONS DANS LA REDACTION*

Z Profesorem Kazimierzem Orzechowskim rozmawia Henryk Olszewski	307
---	-----

IV. POLEMIKA – *POLEMIQUE*

Tomasz Kubicki, Jacek Matuszewski, Jeszcze raz w sprawie podręcznika Stanisława Salmonowicza i Grzegorza Górskiego, <i>Historia ustroju państw</i> , 2002	321
Grzegorz Górski, Druga odpowiedź na recenzję	337

V. PRZEGLĄDY – *REVUES*

Tomasz Raburski, Od „uwikłania w historię” do wizji przyszłości. Przegląd stanowisk niektórych politologów współczesności	341
---	-----

VI. ARTYKUŁY RECENZYJNE – *ARTICLES CRITIQUES*

Marek Maciejewski, Z dziejów koncepcji podziału władzy państwowej. Uwagi z związku z książką Ryszarda M. Małajnego, <i>Trzy teorie podzielonej władzy</i> , 2001	367
Andrzej Drogoń, Pierwsze lata wymiaru sprawiedliwości w Polsce Ludowej. Uwagi na kanwie książki Marka Żukowskiego, <i>Wymiar sprawiedliwości na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1957 i jego rola w zwalczaniu opozycji</i> , 2002	377
Henryk Olszewski, Rozważania o kulturze politycznej Polaków. W związku z książką Marka Sobolewskiego, <i>Pisma nieznanne i rozproszone</i> . Pod redakcją Krystyny Chojnickiej i Michała Jaskólskiego, 2003	393

* * *

Stanisław Grodziski, Między sztuką a wiedzą prawniczą. Uwagi o ważnej konferencji	401
---	-----

VII. RECENZJE I NOTY RECENZYJNE – *COMPTE RENDUS ET NOTES CRITIQUES*

Wiesław Litewski, Rzymski proces karny, 2003 (Anna Plisecka)	409
„Ins Wasser geworfen und Ozeane durchquert”. Festschrift für Knut Wolfgang Nörr. Hrsg. von Mari Ascheri, Friedrich Ebel, Martin Heckel, Antonio Padoa-Schioppa, Wolfgang Pöggeler, Filippo Ranieri und Wilhelm Rütten, Böhlau Verlag, 2003 (Henryk Olszewski)	411

Marcin Budziak, Kodeks cywilny z sentencjami łacińskimi prawa rzymskiego, 2002 (Ireneusz Żeber)	413
Agnieszka Gut, Formularz dokumentów książąt zachodniopomorskich do połowy XIV w., 2002 (Jerzy Walachowicz)	416
Jerzy Horwat, Księstwo opolskie i jego podziały do 1532 r. Książęta. Miasta. Kościoł. Urzędy. Własność prywatna, 2002 (Marian J. Ptak)	418
Jerzy Pietrzak, Senat Rzeczypospolitej Polskiej. Tradycja i współczesność XV–XXI w., 2002 (Henryk Olszewski)	421
Welt – Macht – Geist. Das Haus Habsburg und die Oberlausitz 1526–1635. Hrsg. von Joachim Bahlicke und Volker Dudeck, 2002 (Kazimierz Orzechowski)	423
Henryk Wisner, Rzeczpospolita Wazów. Czasy Zygmunta III i Władysława IV, 2002 (Przemysław Krzywoszyński)	425
Claudia Kraft, Europa im Blick der polnischen Juristen. Rechtsordnung und juristische Profession in Polen im Spannungsfeld zwischen Nation und Europa 1918–1939, 2002 (Henryk Olszewski)	427
Ernst Fraenkel, Gesammelte Schriften. Hrsg. von Alexander von Brünneck, Hubert Buchstein, Gerhard Göhler, Bde. 1–4, 2001 (Henryk Olszewski)	430
Wokół Jedwabnego. T. I: <i>Studia</i> , t. II: <i>Dokumenty</i> . Red. Paweł Machcewicz, Krzysztof Persak, 2002 (Jerzy W. Ochmański)	432
Walburga Glatz, Die Entwicklung des polnischen Zivilrechts. Darstellung und Bewertung unter dem Aspekt wirtschaftlichen Wandels, 2001 (Andrzej Dziadzio)	435

VIII. KRONIKA – CHRONIQUE

W dwudziestopięciolecie śmierci Michała Sczanieckiego (Grażyna Bałtruszajtys)	439
Uroczystość na Uniwersytecie Jagiellońskim w dwudziestą rocznicę śmierci Profesora Marka Sobolewskiego (Michał Jaskólski)	440
Jubileusz Profesora Leszka Kubickiego (Henryk Olszewski)	440
Jubileusz Profesora Henryka Olszewskiego (Andrzej Gulczyński)	441
Promocja <i>Wyboru pism</i> Franciszka Ryszki na Uniwersytecie Warszawskim (Karol Jonca)	442
Posiedzenie Katedr Prawa Rzymskiego (Ireneusz Jakubowski)	446
Kolokwium habilitacyjne Andrzeja Witkowskiego (Arkadiusz Bereza)	447
Kolokwium habilitacyjne Andrzeja Dziadzio (Marcin Kwiecień)	447
Kolokwium habilitacyjne Doroty Malec (Zdzisław Zarzycki)	448
Obrony prac doktorskich (materiał zebrali: Jarosław Reszczyński, Jacek Przygocki, Roman Sobotka, Władysław Pęksa, Arkady Rzegocki)	448
Polscy historycy prawa w rzymskich i watykańskich archiwach kościelnych (Władysław Pęksa, Zdzisław Zarzycki)	449
„Studia Iuridica Lublinensia” (Henryk Olszewski)	451
Komunikat o Ogólnopolskim Zjeździe Historyków Prawa w 2004 (Jerzy Walachowicz)	451

IX. LISTY DO REDAKCJI – LETTRES A LA REDACTION

Ireneusz Jakubowski, Kilka słów w związku z listem do redakcji Stanisława Salmowicza	453
--	-----

SPIS WSPÓŁPRACOWNIKÓW ZESZYTU 2

Tamara Bairasauskaitė (Wilno)	Jacek Matuszewski (Łódź)
Grażyna Bałtruszajtys (Warszawa)	Józef Matuszewski (Łódź)
Arkadiusz Bereza (Lublin)	Jerzy W. Ochmański (Poznań)
Wojciech Dajczak (Poznań)	Henryk Olszewski (Poznań)
Andrzej Drogoń (Katowice)	Kazimierz Orzechowski (Wrocław)
Andrzej Dziadzio (Kraków)	Władysław Pęksa (Kraków)
Piotr Fiedorczyk (Białystok)	Anna Plisecka (Warszawa)
Grzegorz Górski (Toruń-Lublin)	Marian J. Ptak (Wrocław)
Stanisław Grodziski (Kraków)	Arkady Rzegocki (Kraków)
Andrzej Gulczyński (Poznań)	Jarosław Reszczyński (Kraków)
Hubert Izdebski (Warszawa)	Dariusz Andrzej Sikorski (Poznań)
Agnieszka Gut (Szczecin)	Roman Sobotka (Warszawa)
Ireneusz Jakubowski (Łódź)	Anna Stawarska-Rippel (Katowice)
Michał Jaskólski (Kraków)	Anna Tarnowska (Toruń)
Karol Jonca (Wrocław)	Michał Uruszczak (Kraków)
Konrad Kalata (Warszawa)	Wacław Uruszczak (Kraków)
Józef Koredczuk (Wrocław)	Jerzy Wałachowicz (Szczecin)
Grzegorz M. Kowalski (Kraków)	Marek Wąsowicz (Warszawa)
Przemysław Krzywożyński (Poznań)	Andrzej Wrzyszc (Lublin)
Tomasz Kubicki (Łódź)	Zdzisław Zarzycki (Kraków)
Łukasz Marzec (Kraków)	Ireneusz Żeber (Wrocław)

prof. Michał Szczaniecki

